

سەرکە کەمار: چالاکیی هاوبەشی نەوان ئۆشنبیرانی عەرەب و کورد یارمەتیدەر لێ ئاگۆگەیی یەکتەناسی

سەرکە کەمار عەبدولتەیف جەمال ئۆشید ئێمە شەممە پێشتەستی کردووە کە چالاکیی هاوبەشی نەوان ئۆشنبیرانی عەرەب و کورد یارمەتیدەر بە دابینکردنی کەشەکی ئێرەنی بە لێکنەگەشتن و ئاگۆگەیی یەکتەناسی.

نووسینگەی ئاگۆیانەنی سەرکە کەمار لێ بێیاننامەیکدا رایگەیانە: سەرکە کەمار عەبدولتەیف جەمال ئۆشید و خانمی یەکەمی عەراق شەناز ئیبراهیم ئۆحمەد بەشاریان لێ سیمپۆزیمێ وێوێژی عەرەب-کوردی سەنتەری ئۆشنبیری کرد کە بە بێنەیی دامەزراندنی ناوێندەکان لێ مایە حیکمەت لێ بەغدا بێوێچوو.

لێ ئاگۆیەندراوێکدا ئاماژە بێوێشکراو: لێ سیمپۆزیمێکدا کە بە ئامادەبوونی وێزیری ئۆشنبیری و گەشتوگوزار و شوێنەوار ئۆحمەد فەکاڵ بەدرانی و وێزیری ئۆشنبیری حکومەتی هەرێمی کوردستان جەمال سەعید جەمال جەسەن، جگە لێ ژمارەیک لێ رۆشنبیر وێدی عەرەبی و کوردی و بێرپرسیانی کەسایەتی ئێدەبی و کولتووریەکان، بە ژێنیی سروودی نێتەوێی دەستی پێکرد.

بێگوێری بێیاننامەکان، سەرکە کەمار و تارەکی پێشکەش کرد و تیایدا جەختی لێ کردووە کە ناوێندە ئاواتەخواز کارلەکی کولتووری لێ نەوان ئۆشنبیرانی عەراقی و عەرەب و کورددا بێرەبکا تێو، بە شوێیک کە هاوکار بەت بە جەسەنەنی پێکەوێژیان و پێرەپەدانی ئاگۆگەیی زانست و ئێدەبیات و زانستە

جەراوجەركەكان.

ئامازنى بۆلۈشكەرد : مەژوو شاھىدى ھاوبەشى كۈلتۈۋى زەر بوو، ھەروھە تېشىكى خستە سەر ھەلۈكى زەركەك لى شىبىرانى كورد كە بەشدارىيان لى ئىدەب و زانستەكانى زمانى غەربىيدا كەرد، ھەروھە لى ھونەركە جەراوجەركەكاندا . كورد بەشدارىي كەرد لى بنىاتنانى كۈلتۈۋى غەربىي، و ناۋى بىرمەندەن ، شاعىران و ھونەرمەندەن و مەژوونووسان درۋشا يەلۈ.

سەركەك كەمار ئامازنى بۆلۈدا كە چالاكى ھاوبەشى نەوان شىبىرانى غەرب و كورد ھاۋكات يارمەتيدەركە بى دابىنكەردنى كەشەكى ئىرنى بى لىكتەگەيشتەن، پەركەپەدانى پەكەش ھاوبەش، ئاۋوگەكى زانست و يەكتەرناسى و خەسەندەن دەرۋەتى گونجا و بى پەكەۋەزىيان و كەرلەكى كۈلتۈۋى جەماۋەرى نەوان ھاۋەتەيانى كورد و غەرب.

ئەلمەلى خۋارلۈ دىقى وتارەكەلى سەركەك كەمار:

بى ناۋى خۇداي گەۋرە ومىھەرەبان

سەلامى خۋاى گەۋرەتەن لىبەت

بەكەزەن، ئەمادەبەۋەنى بەكەز

ھەمەۋەتەن بەيانى باش ..

لەم سىمپەزەلمەدا سەۋەتەن لىدەكەم، كە يەكەم چالاكى ناۋەندى شىبىرى غەربىيە-كورد پەكەدەھەندەت و چالاكىكە كە ھەمەۋەمان كەردەكەين بى بەردەۋامبەۋەن و پەركەپەدانى لى بەغدا و لى ھەركەمى كوردەستان. پەشتەر چەند مانگەك پەش ئەستە كەبەۋەنەيەكەمان لىگەك شىبىرانى شارى سەلمەنى ھەبەۋە بى دانانى بەناغەكانى ناۋەندەكى شىبىرى كە بەشداربەت لى بوزەندەۋەلى شىبىرى غەربىي لى ناۋچەكە و شىبىرى كوردى لى شەرەكانى تەرى غەراق.

ۋەكە دەرەنەن ناۋەندەكە ئەۋاتەخۋازە كەرلەكى كۈلتۈۋى لى نەۋان شىبىرانى غەراقى و غەرب و كورددا بەرز بەكەتەۋە، بى شەۋەبەكە كە يارمەتيدەركە بەت بى چەسپەندەن پەكەۋەزىيان و پەركەپەدانى ئاۋوگەكى يەكتەرناسى و ئىدەب و زانستە جەراوجەركەكان.

لە ئەستىدا مەژوو شاھىدى زەر ھاوبەشى كۈلتۈۋى بوو، و تېشىكى خستە سەر ھەلۈكى زەركەك لى شىبىرانى كورد كە بەشدارىيان لى ئىدەب و زانستەكانى زمانى غەربىي، و لى ھونەركە جەراوجەركەكاندا كەرد. كورد بەشدارى لى بنىاتنانى كۈلتۈۋى غەربىيدا كەردوۋ و ناۋى بىرمەندەن و شاعىر و ھونەرمەندەن و مەژوونووسان درۋشاۋەندەۋە.

لە مەژوۋى نەزىكەدا ناۋى جەمىلە سەقى زەھەۋى، مەكرەۋە رەسەفى، ئەھمەد شەۋقى، مەمەد كورد غەلى، ئەھمەد تەيمۇر پەشا، و چەندەن تە دىبەينەۋە.

لە كەتەكەدا شىبىرانى كورد لى ھونەركە جەراوجەركەكاندا بەشدارىيان كەرد، لىدەدا ئەمەزە بى دەرەھەندەركە گەۋرەكان ئەھمەد بەدرەخان و مەستەفە غەقەد و ۋەكى گەنگەيان لى مەژوۋى سەنەمەى غەربىيدا دەكەين.

ئەم كارلەك كۆلتۈۈرىدە بەدەنپايدەك گوزارشت لى پەككەۋەزىيەنى باشى نەۋان غەرب و كورد دىكات و ئەمەيەك كە ئەمە لىرە لىم ناۋەندە شىبىرىدە ئاۋاتخۈزىن چەسپاندن و پەلەپەدانى بىكەين، مەنگە ۋەرگەنەنى ھاۋەش لى نەۋان زىمانى غەربىي و كوردىدا ئامرازەكى گەنگە ئەۋ كارلەك كۆلتۈۈرى و مەۋۋىدە پەككەنەت كە ئەمە ئاۋاتخۈزىن.

ھەروەھا چالاكىدە ھاۋەشەكەنى نەۋان شىبىرانى غەرب و كورد يارمەتەدە پە دابىنەردى كەشەكى ئەرنەنى بە لىكەنگەشەنن و پەلەپەدانى پەشە ھاۋەش و ئاۋەگەنى زانست و زانست، ئەمە ئامازە بە گەنگە شەسەندى دەرەتە گەنجەۋ بە پەككەۋەزىيەنى و كارلەكى كۆلتۈۈرى جەماۋەرى لى نەۋان ھاۋەشە تەنى كورد و غەربەدا دەكەين و ھەنەدە جەراۋەكەن دەتەۋان بەشەرى لىم كارەدا بىكەن، بە شەۋەكەك كە يارمەتەدە بەت لى گەشەپەدان و بەۋەۋەۋەنى ئەۋ ھەنەرانە، كە سامەنەكى كۆلتۈۈرى پەككەنەن بە نىشەمان و كەمەگە، غەرب و كورد.

ئەمە لایەنەكى ئەۋ كارەيەك كە سەنتەر بە نىازە كارى لىسەر بەكات، ھەروەھا چەندەن لایەن ھەيە لى بۈرەكەنى فەكەر، مەعەرىفە، مەۋۋە، شەعر، و ھەنەدە ئەدەبىيەكەنى تەر كە دەتەۋانەت كارى لىسەر بەكەت، و دەتەۋانەت پەلە بە بىرەكە و شەۋەكەكەيان بەدەت ئەۋان لى بەرنامەكەنى كارى سەنتەرەكەدا، بە بە شەۋەكەك كار بەكەين كە خەمەت بە كۆلتۈۈرەكەنى ۋەتەكەمان و گەلەكەمان بەكات، بە شەۋەكەك بەكەتەنى نەتەۋەيە بەرەز بەكەتەۋە و ئەز لى فەشەشەنى بەگەت لى چۈرەچەۋەنى ئەم بەكەرتەۋەيەدا، لى كەتەيەدا ھەۋە سەركەۋەتن و سەركەۋەتنەن بە دەۋەزەم لىم ئەۋانە نەتەۋەيە گەنگەدا، زەر سۈپەس بە ئەمەدەۋەنى مەھەبەنە نەتەن، ۋە سەۋەۋە خۈتەن لى بەت.

لەۋ خەيەۋە ۋەزەرى شىبىرى و گەشتەگوزار و شەۋەنەۋار ئەمەدەفەكە بەدرەنى، لى ۋەتەرى دەستەپەكى سەمپەزەمە دىلەگەدا جەختە لىۋە كەدەۋە كە دامەزەندەنى ناۋەندە شىبىرى غەربىي و كوردى ۋەكە بەپەلە ھا تە ئارەۋە پەۋەستە نىشەمانى بە ئەۋەكەمەگەكەمان ئەۋ پەۋەۋەندەيەنە دابەن بەكەين كە ۋەشەكە بەكەخەن و ھەنگەۋەكەنى چەسپاندەنى بەكەتەمان و پەشەستەنى كەمەگە بە بەكەستەنى بىرەكەكەنەمان بەرەز بەكەنەۋە..

لەۋبەرامبەردە ۋەزەرى شىبىرى لى كۆمەتە ھەرەمە كوردەستان جەمە سەعەدە جەمە ئامازەنى بەۋەدا كە دامەزەندەنى ئەۋ ناۋەندە گەنگەيەكى زەرى ھەيە بە ئەۋە بەشتەر لى مەۋۋە ۋە شەستەنەتە گەلەنى غەرب و كورد لى گەگە چالاكى و پەشەۋە ھاۋەشە شىبىرى و ۋەرگەنەنى كەتە بە زىمانى غەربىي و كوردى و دەرەيەنى ئەمەدەيە بە پەشەشەكەندەنى پەشەستە بە ناۋەندەكە كۆلتۈۈرى غەربەيە-كوردى لى گەشەنن بە ئامەنەكەنى، نەسەندەنى كۆلتۈۈرى ھاۋەشە، ۋە قۈۋەكەندەۋەنى گەيە بەرەتەنى و پەككەۋەزىيەنى ئاشەنەن، لى دەرەۋەنى بەيەنەمەكەدا ھا تەۋە: پەشان زەكە لى نەۋەسەران و شەعەران ۋەتەرىن پەشەشەش كە تەيەدا

ستایشی دام‌نراندنی ناو‌ندی شنبیری ع‌ر‌ی‌د-کورديان ل‌ ب‌غدا و سل‌مانی کرد، ئ‌ی‌ ئ‌و س‌نت‌ری
شنبیریان ل‌ ب‌ر‌و‌پ‌ش‌بردنی هاوکاری ن‌وان ن‌ت‌و‌کانی پ‌ک‌و‌ ژیان و ئاسانکاری ب‌ هاوکاری و
دیال‌گ ل‌ن‌وان شنبیری، ک‌م‌ا‌ی‌تی و نوخب‌ ئ‌کادیمی و پیش‌یی‌کان.